

NYELV A RIVALDAFÉNYBEN

Szerző: **LENDÁK-KABÓK Karolina** doktorandusz, IV. évfolyam (karolina.kabok@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PETŐ Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Inter- és Multidiszciplináris Tanulmányok és Kutatások Központjának Szervezete (ACIMSI), Társadalmi Nemek Központ, Újvidék

A dolgozat célja elemezni a nyelvi gátlásokkal kapcsolatos nehézségek hatását a Szerbia felsőoktatási rendszerében tanuló és dolgozó magyar nők helyzetére. A dolgozat elemzi, vajon Szerbia felsőoktatási intézményeinek műszaki szakain tanuló fiatal nők ugyanazon nyelvi nehézségekkel küzdenek-e, mint a társadalomtudományi szakokon tanuló nők? A kutatás során huszonnégy félig strukturált interjút elemeztem, amelyeket tanulmányaik, illetve karrierjük különböző stádiumaiban levő hallgatóikkal és tanárnőkkel folytattam. Az interjúalanyok kiválasztásának legfontosabb kritériumai a következők voltak: (1) magyar származás, (2) magyar anyanyelv, (3) műszaki szakokon vagy társadalomtudományokon folytatják tanulmányaikat, illetve kutatói/tanári posztot töltenek be. Az interjúelemzés fókuszpontjában a többségi nyelv ismerete volt, gyerekkorukban és az iskoláztatásuk alatt, valamint a tanulmányi évek kezdetén, illetve a kutatói/tanári pálya során. Az eredmények azt mutatják, hogy azok a magyar hallgatók, akik műszaki szakokon tanulnak, könnyebben le tudják küzdeni a nyelvi gátlásokat a társadalomtudományi szakokon tanuló nőknél. A kétnyelvűség előnyt jelent a tanárnők/kutatónők tudományos karrierjében. A dolgozat több lehető megoldást ismertet a hiányos nyelvismeretből származó hátrányos helyzet leküzdése érdekében: a szerb nyelv oktatásának előbbvitelére lenne szükség az iskolákban, szakosított többségi nyelvképzést kellene bevezetni és/vagy egy magyar tannyelvű felsőoktatási intézményt alapítani. Emellett a vajdasági magyar közösség oktatásügyi stratégiájának ki kell térnie a nők pályaválasztására is, abban – a lehetőségekkel összhangban – a nőket a műszaki tudományok felé irányítani, ugyanis azokon a tökéletes többségi nyelv (szerb) ismeretének hiányában is sikeresek lehetnek, illetve az egyetemi oklevél megszerzése után nagyobb eséllyel rendelkezhetnek a munkaerőpiacon.

Kulcsszavak: magyar nők, nyelvi gátlások, felsőoktatás, társadalomtudományok, műszaki szakok

LANGUAGE IN THE LIMELIGHT

Author: **Karolina LENDÁK-KABÓK**, fourth-year PhD student (karolina.kabok@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andrea PETŐ**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Association of Centres for Interdisciplinary and Multidisciplinary Studies and Research (ACIMSI), Centre for Gender studies, Novi Sad

This paper analyses how the position of Hungarian women studying and working in the higher education system of Serbia is affected by language. The paper will also assess whether students who choose technical studies face the same amount

of language-related difficulties, as those students who choose social studies. The paper will present a detailed analysis of twenty-four semi-structured interviews conducted with female students and professors studying or working at the University of Novi Sad, the largest higher education institution of Vojvodina. The students and professors were at different stages of their studies and career. The primary interviewee selection criteria were: Hungarian origin, Hungarian mother tongue, and they had to have come from a technical field of study or social sciences. The analysis of the interviews focuses on the knowledge of the majority language of the interviewee in childhood and during education, when entering the academy and during their positions as university professors/researchers. The results will show that female students who study in technical fields of study have fewer problems with the language barrier than students in social sciences. This paper will argue that the relevance of perfect majority language use is less important in technical studies, and that female students who study in social sciences need more effort and time to overcome the initial language barrier. For the professors the knowledge of two languages is an advantage. The paper proposes measures which might alleviate this problem, i.e. allowing Hungarian women a smoother entry into the higher education system in Serbia, improving the curriculum of the Serbian language in schools, introducing specialized courses which prepare them for continuing their studies in the Serbian language and/or founding a university where they would be able to study in their mother tongue. This paper raises awareness for the need to rewrite the Hungarian educational strategy in Vojvodina in order to, as far as it is possible, steer women towards technical sciences, as they do not depend on the perfect knowledge of the majority language and they can provide a better position on the labour market.

Keywords: **Hungarian women, language barrier, higher education, social sciences, technical sciences**

JEZIK U DRAMONDOVOJ SVETLOSTI

Autor: **Karolina LENDAK-KABOK**, IV godina PhD studija (karolina.kabok@gmail.com)

Mentor: **Dr Andrea PETE**, redovni profesor

Institucija: Univerzitet u Novom Sadu, Asocijacija centara za interdisciplinarne i multidisciplinarne studije i istraživanja (ACIMSI), Centar za rodne studije, Novi Sad

Cilj rada je uticaj jezičke barijere (nedovoljno znanje jezika većine) na položaj studentkinja iz mađarske nacionalne zajednice, koje studiraju i rade u sistemu visokog obrazovanja Srbije. Analiziram da li se studentkinje koje studiraju na tehničkim smerovima UNS-a suočavaju sa istim poteškoćama vezanim za jezik, kao one koje se opredele za studije iz društvenih nauka? Analiziram 24 polu-strukturiranih razgovora sa studentkinjama i profesoricama iz mađarske nacionalne zajednice na mađarskom jeziku. Kriterijumi za izbor ispitanica su bili sledeći: mađarsko poreklo, mađarski maternji jezik i studiraju/rade na tehničkim smerovima ili društvenim naukama. Fokus analize je na jezičkoj barijeri koje su studentkinje i profesorice morale da prevaziđu na početku studija. Rezultati pokazuju da studentkinje koje studiraju na tehničkim

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

smerovima na jeziku većinskog naroda (srpskom) imaju manje poteškoća zbog jezičke barijere, od onih studentkinja koje su se opredelile za društvene nauke. Profesoricama poznavanje oba jezika predstavlja prednost. Rezultati ovog istraživanja daju mogućnost da predložim nekoliko mera koje mogu ublažiti problem, odnosno omogućiti studentkinjama i profesoricama iz mađarske nacionalne zajednice lakši ulazak u sistem visokog obrazovanja Srbije: unapređenje kurikuluma srpskog jezika kao nematernjeg u školama, uvođenje specijalizovanih kurseva koji ih pripremaju za nastavak studija na srpskom jeziku i/ili omogućiti nastavak studija na mađarskom jeziku. Takođe predlažem da se u obrazovnu strategiju vojvođanskih Mađara uključi i izbor zanimanja za žene, da se u skladu sa mogućnostima žene iz mađarske nacionalne zajednice usmere prema prirodnim, tehnološkim, tehničkim i matematičkim naukama iz razloga što se navedene nauke manje oslanjaju na perfektno znanje jezika većine, a pružaju više mogućnosti na tržištu rada.

Ključne reči: jezička barijera, visoko obrazovanje, žene iz mađarske nacionalne zajednice, tehnički smerovi, društvene nauke